

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต

นายเลงไทย นราราชกูร์

ศูนย์วิทยพัธ์พยากร

วิทยานพณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสตรปรัชญาการวางแผนภาคและเมือง

ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง

น้เกิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-270-5

ลิขสิทธิ์ของน้เกิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017342 17292141

**Development Guidelines For Main Tourist Attraction Sites of
Phuket Province**

Mr. Sangthai Nararasdara

ศูนย์วิทยพัทยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
for the degree Master of Urban and Regional Planning
Department of Urban and Regional Planning

Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-270-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต

โดย

นายแสงไทย นราราชกูร์

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

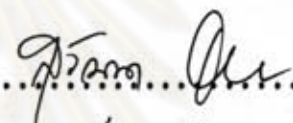
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ขวัญสุวรรณ อติโพธิ

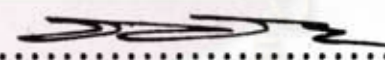
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

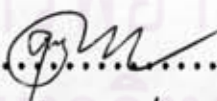

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรามัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวลีนา ธาดานิติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ขวัญสุวรรณ อติโพธิ)

.....กรรมการ
(นายชาติริ ช่วยประสิทธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แสงไทย นราราชบุรี : แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต

(DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MAIN TOURIST ATTRACTION SITES OF PHUKET PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : อ.ชวีวัสรวง อติโพธิ, 209 หน้า. ISBN 974-579-270-5

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักของชุมชน เทศบาลเมืองหาดป่าตอง หาดกะตะ-กะรน และหาดราไวย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านกายภาพและด้านอื่น ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ฯลฯ ตลอดจนเพื่อกำหนดนโยบายเป้าหมาย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อนำปัญหาดังกล่าวมาวิเคราะห์ วางแผน โดยวิธีสหสัมพันธ์ เพื่อดูความสัมพันธ์ของปัญหาหลักและปัญหารองของแนวโน้มการขยายตัวของชุมชนทั้ง 4 พื้นที่

ผลจากการศึกษา ทำให้ทราบว่าชุมชนเทศบาลเมือง หาดป่าตอง หาดกะตะ-กะรน และหาดราไวย์ ทำเลที่ตั้งและทำเลสัมพัทธ์เหมาะสมที่จะวางแผนพัฒนาให้เป็นชุมชนรูปแบบหลายศูนย์กลาง เพื่อรองรับการขยายตัวในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะเหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต

นอกจากนี้การพิจารณา เสนอนโยบายมาตรการการแก้ปัญหาและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรใช้มาตรการในการปฏิบัติเพื่อพัฒนา ประกอบด้วยมาตรการด้านการผังเมือง ด้านกฎหมาย ด้านการเงินและงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ รวมทั้งความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนทั้ง 4 พื้นที่ด้วย

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผัง เมือง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

SANGTHAI NARARASDARA : DEVELOPMENT GUIDELINES FOR MAIN TOURIST
ATTRACTION SITES OF PHUKET PROVINCE. THESIS ADVISOR : PROF.
KVANSUANG ATIBODHI, 209 PP. ISBN 974-579-270-5

The thesis is a study of 4 main tourist attraction sites of Phuket Province. They are the Muang municipality, Pa-tong Beach, Kata-Karon Beach and Rawai Beach. The objective of the study is to derive the recommendations of tourism development of the four mentioned sites. The guidances will be on physical as well as on socio-economic aspects. The development policy and target are also recommended. The method of study includes the existing situation survey and the identification of the problems of the tourism sites by matrix correlation. The trend of community growth is in consideration as well.

The results of the study demonstrate that according to the four area locations, the poly-centric development pattern is the most suitable for community development. The development measurements to attain the objectives are also recommended. They are measurements of urban planning, law budget and finance. The public and local participation is important for tourism development as well.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางผังเมือง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลหลายท่าน ทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น ซึ่งผู้ศึกษารำลึกถึงพระคุณทุกท่าน

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ อาจารย์ขวัญสุวรรณ อติโพธิ และโดยเฉพาะท่านอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา ธาตานิติ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งในคณะและต่างคณะ คุณชาติริ ช่วยประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ทายตะคุ และ ดร.สุชาติ จันทร์รัตน์ ที่ให้การศึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในส่วนต่าง ๆ

กราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หน่วยราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เอื้อเนื้อข้อมูลและความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาอำนวยความสะดวก

ขอขอบคุณพี่ เพื่อนและน้อง ๆ โดยเฉพาะนิสิตปริญญาโท ฝั่งเมืองรุ่น 10 และรุ่น 11 ภรรยาและลูกเจ้ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจตลอดการศึกษาวิทยานิพนธ์

แสงไทย นราราชกูร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนที่	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ฏ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 สมมุติฐานการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตในการศึกษา	3
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.6 ข้อจำกัดการศึกษา	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 ทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	8
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว	8
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับเมืองและรูปแบบของเมือง	9
2.3 ประเภทของเมืองท่องเที่ยว	11
2.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในเมือง	13
2.5 จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว	15

บทที่	หน้า	
2.6	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	16
2.7	ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว	18
3	ข้อมูลทั่วไปจังหวัดภูเก็ต	20
3.1	ประวัติความเป็นมาของจังหวัดภูเก็ต	20
3.2	สภาพทางกายภาพ	21
3.3	โครงข่ายการคมนาคมและสาธารณูปโภค	43
3.4	สภาพทางเศรษฐกิจ	50
3.5	สภาพประชากรและสังคม	56
4	แนวโน้มการพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	72
4.1	รูปแบบการพัฒนากการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	72
4.2	พัฒนากการท่องเที่ยวในตัวเมือง	79
4.3	พัฒนากการท่องเที่ยวในหาดกะตะ-กะรน	85
4.4	พัฒนากการท่องเที่ยวในหาดป่าตอง	90
4.5	พัฒนากการท่องเที่ยวในหาดราไวย์	95
5	สภาพปัญหา การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์	128
5.1	การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์	128
5.2	ศักยภาพพื้นที่	128
5.3	ปัญหาและความต้องการ	129
5.4	การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดนโยบาย	120
5.5	สรุปข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาด้านกายภาพ	149
5.6	แนวทางการแก้ไขปัญหา	154
5.7	มาตรการการพัฒนา	155
6	สรุปแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต	158
6.1	แนวความคิดหลัก	158
6.2	การนิจารณารูปแบบและองค์ประกอบ	161
6.3	แนวทางการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว	162

บทที่	หน้า
6.4 การกำหนดที่ตั้งของธุรกิจที่นักรม	162
6.5 ผลการวิเคราะห์จำนวนสถานประกอบธุรกิจที่นักรม และ ความต้องการการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวในอนาคต	162
6.6 แนวทางการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว	162
6.7 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก จังหวัดภูเก็ต ...	164
6.8 มาตรการในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก	178
6.9 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป	183
บรรณานุกรม	184
ภาคผนวก	188
ประวัติผู้เขียน	209

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์รายสาขาและอัตราการขยายตัว ช่วงปี พ.ศ.2527-2531 ของจังหวัดภูเก็ต (ตามราคาคงที่ปี 2515).....	53
3.2 ลักษณะทางด้านประชากรของจังหวัดภูเก็ตในปี พ.ศ.2531.....	58
4.1 แสดงจำนวนสถานที่พักแรมทุกประเภทของจังหวัดภูเก็ต.....	75
4.2 แสดงข้อมูลปริมาณของการลงทุนทำธุรกิจเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตในแต่ละยุค.....	78
4.3 แสดงจำนวนรวมของสถานประกอบการที่ลงทุนทำธุรกิจเพื่อการ ท่องเที่ยว บริเวณอำเภอเมือง ในแต่ละยุค.....	84
4.4 แสดงจำนวนรวมของสถานประกอบการที่ลงทุนทำธุรกิจเพื่อการ ท่องเที่ยว บริเวณหาดกะตะ-กะรน ในแต่ละยุค.....	89
4.5 แสดงจำนวนรวมของสถานประกอบการที่ลงทุนทำธุรกิจเพื่อการ ท่องเที่ยว บริเวณหาดป่าตอง ในแต่ละยุค.....	94
4.6 แสดงจำนวนรวมของสถานประกอบการที่ลงทุนทำธุรกิจเพื่อการ ท่องเที่ยว บริเวณหาดราไวย์ ในแต่ละยุค.....	98
4.7 แสดงที่ตั้งธุรกิจสถานที่พักแรมในแต่ละยุค ในเขตเทศบาล.....	99
4.8 แสดงที่ตั้งธุรกิจสถานที่พักแรมในแต่ละยุค ชุมชนหาดป่าตอง.....	102
4.9 แสดงที่ตั้งธุรกิจสถานที่พักแรมในแต่ละยุค ชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	106
4.10 แสดงที่ตั้งธุรกิจสถานที่พักแรมในแต่ละยุค ชุมชนหาดราไวย์.....	110
4.11 แสดงจำนวนโรงแรมขนาดต่าง ๆ บังกาโลในเขตพื้นที่เขตเทศบาล ปี 2533.....	112
4.12 แสดงจำนวนโรงแรมขนาดต่าง ๆ บังกาโลในเขตพื้นที่ชุมชน หาดป่าตอง ปี 2533.....	114
4.13 แสดงจำนวนโรงแรมขนาดต่าง ๆ บังกาโลในเขตพื้นที่ชุมชน หาดกะตะ-กะรน ปี 2533.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 แสดงจำนวนโรงแรมขนาดต่าง ๆ บังกาโลในเขตพื้นที่ชุมชน หาดราไวย์ ปี 2533.....	120
5.1 แสดงสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหาด้านต่าง ๆ ของจังหวัดภูเก็ต และแนวทางแก้ไข.....	131
5.2ก แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาในด้านต่าง ๆ ของ เขตเทศบาลเมือง.....	136
5.2 ลำดับของปัญหาจำแนกตามลักษณะปัญหาน้ำและปัญหาตาม เขตเทศบาลเมือง.....	137
5.3 กลุ่มปัญหาหลักในแต่ละด้าน เขตเทศบาลเมือง.....	138
5.4ก แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาในด้านต่าง ๆ ของ ชุมชนหาดป่าตอง.....	139
5.4 ลำดับของปัญหาจำแนกตามลักษณะปัญหาน้ำและปัญหาตาม ของชุมชนหาดป่าตอง.....	140
5.5 กลุ่มปัญหาหลักในแต่ละด้าน ชุมชนหาดป่าตอง.....	141
5.6ก แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาด้านต่าง ๆ ของ ชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	142
5.6 ลำดับของปัญหาจำแนกตามลักษณะปัญหาน้ำและปัญหาตาม ชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	143
5.7 กลุ่มปัญหาหลักในแต่ละด้าน หาดกะตะ-กะรน.....	144
5.8ก แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาในด้านต่าง ๆ ของ ชุมชนหาดราไวย์.....	146
5.9 สรุปปัญหาหลักในแต่ละด้าน หาดราไวย์.....	147
5.10 สรุปปัญหาหลักด้านกายภาพแต่ละพื้นที่.....	148
5.11 การประมาณการประชากรที่จะนำมาคาดคะเนการใช้ที่ดินในอนาคต.....	150
5.12 เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต.....	150
5.13 โครงการพัฒนาการจัดทำโปรแกรมการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว.....	153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
6.1	แสดงจำนวนและขนาดของที่นักรมเขตเทศบาลเมือง ชุมชนหาดป่าตอง ชุมชนหาดกะตะ-กระรน และชุมชนหาดราไวย์.....	159
6.2	ข้อเสนอแนะทางด้านการจัดระเบียบการใช้ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยว.....	167
6.3	ข้อเสนอแนะทางด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม.....	169
6.4	ข้อเสนอแนะทางด้านการคมนาคมขนส่ง.....	170
6.5	ข้อเสนอแนะทางด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม.....	172
6.6	ข้อเสนอแนะทางด้านการออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์.....	178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนพื้นที่

แนพื้นที่	หน้า
3.1 ลักษณะภูมิประเทศ.....	23
3.2 แหล่งท่องเที่ยวและที่พัก.....	24
3.3 เส้นทางคมนาคม.....	48
3.4 ที่ตั้งระบบโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสาร.....	49
3.5 ระบบนิเวศน์ชายฝั่ง.....	55
3.6 ขอบเขตการปกครอง.....	71
4.1 ที่ตั้งธุรกิจนักรม เขตเทศบาลเมือง.....	83
4.2 ที่ตั้งธุรกิจนักรม ชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	88
4.3 ที่ตั้งธุรกิจนักรม ชุมชนหาดป่าตอง.....	93
4.4 ที่ตั้งธุรกิจนักรม ชุมชนหาดราไวย์.....	97

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนขนาดของโรงแรมและบังกาลัยในพื้นที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2533.....	121
4.2 แสดงการเติบโตของธุรกิจสถานที่นักรวมในแต่ละยุค.....	122

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปภาพ

แผนภาพที่	หน้า
3.1 แหล่งท่องเที่ยวเทศบาลเมืองภูเก็ต.....	34
3.2 ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนหาดป่าตอง.....	35
3.3 ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	36
3.4 ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว ชุมชนหาดราไวย์.....	37
3.5 ศิลปวัฒนธรรม.....	38
3.6 แหล่งท่องเที่ยว : ศิลปวัฒนธรรม.....	39
3.7 แหล่งท่องเที่ยว : ศิลปวัฒนธรรม.....	40
3.8 วิถีชีวิตชาวเล.....	41
3.9 คำขวัญจังหวัดภูเก็ต.....	42
4.1 โรงแรมเทศบาลเมืองภูเก็ต.....	123
4.2 โรงแรมชุมชนหาดป่าตอง.....	124
4.3 โรงแรมชุมชนหาดป่าตอง.....	125
4.4 โรงแรมชุมชนหาดกะตะ-กะรน.....	126
4.5 โรงแรมชุมชนหาดราไวย์.....	127

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย